מאי שנא ליד דיין. לספרים דגרסי בשנויא והיכי דמי כגון דכתוב ביה הנפק השתא לא ידע דנפל ליד דיין דהיינו הנפק אלא סבור דהיינו שהדיין מצאו ולכך בעי מאי שנא דיין מאיש אחר ולספרים דלא גרסי בתר הכי והיכי דמי כגון דכתוב ביה הנפק ידע שפיר השתא דנפל ליד דיין היינו שכתוב בו הנפק ומיבעיא ליה מאי שנא כתוב בו הנפק דלא יוציאו לעולם הלא אם אין כתוב בו הנפק גרלה דכ"ש הוא שלא יוציאו עולמית דאיכא למימר שמא כתב לנות ולא לוה ומשני דלא מיבעיא קאמר: **בזמן שהבעל** מודה יחזיר לאשה. דלא חיישינן לקנוניא ואיכא למימר שמא כתב בניסן ולא נשא עד תשרי [9]דמנה ומאתים משעבדי מן האירוסין אף כלא כתובה לאירוסין קלא אית להו ולקודם אירוסין ליכא למימר דכתב לה ותוספת נמי לאביי דאמר עדיו בחתומיו זכין לו מ"ש

ור' אבי יעמיד כשהקנה לה:

דחיישינן לשתי כתובות. ובגלוי מיפון לא מצי לאוקמא דרבי יוסי מייש לשתי כתובות דא"כ עודה תחת בעלה נתארמלה לא יחזיר לאשה כשאין הבעל מודה:

מחלוקת. פרש"י דהייט יחלוקו דקאמר רשב"ג והדין עמו שלא רצה לפרש פלוגתא דרבי ורשב"ג משום דהיכי קאמר אכל אחד אחוק בטופס כו' משמע דהתם לא פליגי וזה אינו דגם שם אם אינו מקויים לא שקיל לרבי מידי:

דאית ביה זמן כמה שוה. פרש"י דמעות ולוה ומלוה לא שיימינן דכתיבי נמי בשיטה אחרונה בטופס והוא עיקר דתנן (כ"ג דף קפה:) כתוב [בו] מלמעלה מנה כו' ומימה הא אין למידין משיטה אחרונה ולכך עושין חזרת השטר ומתני' דכתוב למעלה מנה לא מיירי בשיטה אחרונה וגם פי' דבעדים לא שיימינן דרשב"ג אית ליה מודה בשטר שכתבו אין צריך לקיימו ופירושו מימה דאם משב אותו שאינו מופס עדים כאילו אים לו שטר בלא עדים א"כ לרשב"ג נמי לא א"ש דאיהי דסבר דאין צריך לקיימו מ"מ כשאין כלל עדי אמיתה פסול ועוד כמה עדיף תורף מטופס כך השטר פסול בלא טופס כמו בלא תורף דאם נמחק אפי' שיטה אחת מן השטר הוא פסול אלא ודאי יש לומר דבמה שהשטר נפסל אין שמין דכך שוה כשמופס שיטה אחת מן הטופס כמו מופס לוה ומלוה ומעות ועדים והשטר אינו כשר בלא זה כמו בלא זה אבל זמן שהשטר כשר בלא זמנו שמין כמה שוה וכירושלמי אילא א"ר אלעזר הכל הולך אחר מי שתפוס עדים ופליג אגמ' שלנו דמזכיר זמן ומוכר דעדי מסירה כרמי והשטר כשר בלא עדי אמיתה ושמין כמה שוה שאין צריך לחזור אחר עדי מסירה ולית ליה ההוא לישנא דג"פ (כ"ב דף קנ.) דשכר רשב"ג עדי אמיתה כרמי: **ויחלוקו** נמי לדמי. ואין מוקלין את המוב כמו שכתוב בשטר אלא כמו ששוה לו למכור מזה יפרע החאי דאי לא מימא הכי אלא חאי המוב ממש גבי עלית מי מוקלין ממש הא אפסדוה ולא גרסי' לא דפסקינן לשטרא דא"כ מה מניא מעלית אדרבה בעלית אם יחתכנו לשנים אין פסידא כל כך ואם יחתוך השטר לא יהוה לכלום ועוד דפשיטא הוא דלא יחלוקו השטר לשנים לאוקימנא לעיל פלוגתא דרבי ורבי שמעון בן גמליאל במודה בשטר שכתבו אלא כדפרישית:

דחזיא

מאי שנא ליד דיין. מאיש אחר: **הכי קאמר ואחר.** שאינו לא לוה ולא מלוה: **שמנא שטר שנפל.** ככר ליד הדיין. ומאי היהו הך נפילה דכתיב ביה הנפק: **לא יוציאוהו מידו.** לא לוה ולא מלוה עד שיבא אליהו או עדים שראו מיד מי נפל: **לפירעון.** שמא אמת טוענן הלוה שפרעו: **ורבי יוסי לא מייש לפירעון.** דמאן דמהדרי ליה שטר פרוע לאלתר זהיר ביה לקורעו ולא משהי ליה: **שהכעל מודה.** שלא נתן לה כתובתה: **אין הכעל מודה.** שאמר פרעתי ומידי נפל: **עודה תחת בעלה.** שלא גרשה: **יחזיר לאשה.** דלא עביד איניש ליתן כתובה קודם גירושין: **גרבי אפפסה.** מעות גרוטות או כספים מסר לה ליחוד כתובתה כשנשאה או לאחר מכאן שלא יטרימוה יורשיה אם תתאלמן: **לעולם איפוך קמייפא.** ודקשיא לך דרבנן אדרבנן לא מיקשי דטעמייהו דרבנן בכתובה לאו משום דחיישינן לפירעון דמאן דפרע ואהדר ליה שטרא לאלתר קרע ליה אלא משום דחיישינן לשתי כתובות שמא חזר וכתב לה כתובה אחרת שניה לאחר שנפלה זאת מידה. ואין הבעל מודה דקתני לאו נאומר פרעתי אלא נאומר אל תחזרו לה שיש בידה אחרת ותוליא על יורשי שטר אחר שטר: **מחלוקת.** האי יחלוקו דקאמר ר"ש [ב"ג] דמשמע חולקין בשוה. כך שמעתי משום ר' יצחק ב"ר מנחם וגרלה בעיני: **ושניהם אדוקים בתורף.** כלומר אי שניהם אדוקין בתורף. ותורף גילוי של שטר מקוים הלוה והמלוה והמעות והזמן טופס אחר כל לשון השטר[8]: **זה נוטל כו'.** דמאי דמפיש דידיה הוא כדקתני לעילו[1] זה נוטל עד מקום שידו מגעת כו'. ולקמן מפרש למאי מיבעי ליה: **ואפי' אחד אדוק כו'.** כתמיה: **והא אינא עד מקום שידו מגעת.** שלו: **דקאי תורף כי מלעי.** ומר אמר מדא ומר אמר מדא ולא פליגי: **לדמי.** מעלין בדמים כמה תורף יפה מן הטופס: **שטרא דאית ביה זמן כמה שוה.** דתורף עדיף מטופס דאית ביה מקום הזמן דאילו אם המלוה והמעות כתובין אף בטופס שצריך לחזור מעניינו של שטר בשיטה אחרונה והוא עיקר כדתנן (כ"ב דף קפה:) כתוב בו [מלמעלה מנה ומלמטה מאתים] מלמעלה מאתים ומלמטה מנה הכל הולך אחר התחתון אבל זמן לא מיהדר. ואי משום תחיימת עדיים דהוא אמת הטופס הא אית ליה לרשב"ג מודה בשטר שכתבו אין צריך לקיימו והאי מודה שכתבו הוא:

דחזיא

מאי שנא ליד דיין אמר רבא הכי קאמר [1]ואחר שמצא שטר שנפל ליד דיין והיכי דמי [6] דכתב ביה הנפק לא יוציאו עולמית ולא מיבעיא לא כתב ביה הנפק דאיכא למימר כתב ללות ולא לוה אלא אפי' כתב ביה הנפק דמקוים לא יחזיר דחיישינן לפירעון ורבי יוסי אומר הרי הוא בחזקתו ולא חיישינן לפירעון ולא חייש ר' יוסי לפירעון והתניא מצא שטר כתובה בשוק בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה אין הבעל מודה [2]לא יחזיר לא לזה ולא [3]לזה רבי יוסי אומר עודה תחת בעלה יחזיר לאשה נתארמלה או נתגרשה לא יחזיר לא לזה ולא לזה איפוך נפל ליד דיין לא יוציאו עולמית דברי רבי יוסי וחכ"א הרי הוא בחזקתו אי הכי קשיא דרבנן אדרבנן שטר כתובה כולה רבי יוסי וחסורי מחסרא והכי קתני אין הבעל מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה בד"א שנתארמלה או שנתגרשה אבל עודה תחת בעלה יחזיר לאשה [4] שר"י אומר עודה תחת בעלה יחזיר לאשה נתארמלה או שנתגרשה לא יחזיר לא לזה ולא לזה רב פפא אמר לעולם לא תיפוך רבי יוסי לדבריהם דרבנן קאמר להו לדידי אפילו נתארמלה או נתגרשה נמי לא חיישינן לפירעון לדידכו אודו לי מיהת בעודה תחת בעלה דיחזיר לאשה דלאו בת פירעון היא ואמרו ליה רבנן אימור צררי אתפסה רבינא אמר לעולם איפוך קמייתא וטעמא דרבנן הכא משום דחיישינן לשתי כתובות ורבי יוסי לשתי כתובות לא חייש אמר רבי אלעזר[5] מחלוקת בששניהם אדוקים בטופס ושניהם בתורף [7]אבל אחד אדוק בטופס ואחד אדוק בתורף זה נוטל טופס וזה נוטל תורף ור' יוחנן אמר לעולם חולקין ואפילו אחד אדוק בטופס ואחד אדוק בתורף והתניא זה נוטל עד מקום שידו מגעת לא צריכא דקאי תורף בי מצעי אי הכי מאי למימרא לא צריכא דמקרב לגבי דחד [8]מהו דתימא א"ל פלוג הכי קמ"ל דא"ל מאי חזית דפלגת הכי פלוג הכי א"ל רב אחא מדפתי לרבינא לרבי אלעזר דאמר זה נוטל טופס וזה נוטל תורף למה ליה [9]וכי לצור ע"פ צלוחיתו הוא צריך א"ל [10]לדמי דאמר הכי שטרא דאית ביה זמן כמה שוי ודלית ביה זמן כמה שוי בשטרא דאית ביה זמן גבי ממשעבדי ואידך לא גבי ממשעבדי יהיב ליה היאך דביני ביני ויחלוקו נמי דאמרן לדמי דאי לא תימא הכי שנים אוחזין בטלית הכי נמי דפלגי הא אפסדוה הא לא קשיא דחזיא

מסורת הש"ס

מ) [נ"ל לון]. נ) [עי' כתוס' מגיעה ו: ד"ה שאין לסם], ג) [לקמן קז.], ד) [לקמן יב. כ"ק מט: ב"ב עו:], ה) [עי' גיטין כו.], ו) [ע"ל].

הגהות הב"ח

(מ) גמ' וכיכי דמי כגון דכתב ביה הנפק: (נ) שם יחזיר לאשה דברי ר' יוסי ע"ר"ש אומר:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה בזמן וכו' דסגת וכאיתים שמתעבר. עי' לקמן ח ע"ל תד"ה הטוען:

רבינו חננאל (המשך)

השותפין אין חולקין את החצר עד שיהא בה כדי לזה וכדי לזה וכו' ואסיק התם בגמ' ת"ש זה הכלל כל שאילו יחלק ושמו עליו חולקין אותו ואם לאו מעלין אותו בדמים. ר' יוסי אומר הרי הוא בחזקתו. ומקשי' וכי ר' יוסי לא חייש לפירעון והתניא מצא כתובה אשה בשוק בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה אין הבעל מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה. ור' יוסי [אומר] עודה תחת בעלה יחזיר לאשה נתארמלה או נתגרשה לא יחזיר לא לזה ולא לזה. ופריק רבינא דהוא בתרא אפוך ואימא הכי נפל ליד הדיין כגון שכתוב בו קיום כ"ד לא יוציאו עולמית ור' יוסי וחכ"א הרי הוא בחזקתו וטעמא דרבנן התם דאמרו לא יחזיר לא לזה ולא לזה לאו משום דחיישי לפירעון אלא משום דחיישי לשתי כתובות. ור' יוסי לשתי כתובות לא חייש.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com